

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (seitsmes koda)

9. oktoober 2014*

Eelotsusetaotlus — Konkurents — Riigiabi — ELTL artikli 107 lõige 1 — Mõiste „riigiabi” —
Kinnisvaramaks kinnisasjalt — Maksuvabastus

Kohtuasjas C-522/13,

mille ese on Juzgado Contencioso-Administrativo n° 1 de Ferroli (Hispaania) 12. aprilli 2013. aasta otsusega ELTL artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 1. oktoobril 2013, menetluses

Ministerio de Defensa,

Navantia SA

versus

Concello de Ferrol,

EUROOPA KOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: koja president J.-C. Bonichot, kohtunikud A. Arabadjiev (ettekandja) ja J. L. da Cruz Vilaça,

kohtujurist: M. Wathelet,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades kirjalikke seisukohti, mille esitasid:

— Concello de Ferrol, esindajad: *procuradora* M. Villalba López ja *abogado* D. Vidal Lorenzo,

— Hispaania valitsus, esindaja: L. Banciella Rodríguez-Miñón,

— Euroopa Komisjon, esindajad: É. Gippini Fournier ja B. Stromsky,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab ELTL artikli 107 lõike 1 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud Ministerio de Defensa (Hispaania kaitseministeerium) ja Navantia SA (edaspidi „Navantia”) ning Concello de Ferrol (Ferrol kohalik omavalitsus) vahelises kohtuvaidluses nimetatud äriühingu kasutusse antud maatüki kinnisvaramaksust vabastamise üle.

Õiguslik raamistik

- 3 Kuninga 5. märtsi 2004. aasta seadusandlik dekreet 2/2004, millega kiideti heaks kohalike omavalitsuste eelarvet reguleeriva seaduse konsolideeritud tekst (Real Decreto Legislativo 2/2004 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales; *BOE* nr 59, 9.3.2004, lk 10284), põhikohtuasjale kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „2004. aasta seadus”) määratleb, et kinnisvaramaks on „tegelik otsene maks kinnisasja väärtuselt käesoleva seadusega sätestatud alustel”.

- 4 2004. aasta seaduse artikli 61 lõige 1 näeb ette:

„Maksudhustuse tekkimise aluseks on järgmised õigused maal või linnas asuvale kinnisasjale või eriomadustega kinnisasjale:

- a) haldusluba kinnisasja kasutamiseks või sellega seotud avalike teenuste osutamiseks;
- b) hoonestusõigus;
- c) kasutusvaldus;
- d) omandiõigus.”

- 5 Nimetatud seaduse artiklis 62 pealkirjaga „Maksuvabastused” on lõike 1 punktis a sätestatud:

„Maksust on vabastatud järgmised kinnisasjad:

- a) riigi, autonoomsete piirkondade või kohalike omavalitsusüksuste omandis olevad kinnisasjad, mis on vahetult seotud avaliku julgeoleku ning hariduse ja kriminaalhooldusega, samuti riigikaitse sihtotstarbega riigi kinnisasjad.”

- 6 2004. aasta seaduse artikli 63 lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. Maksudhustused on füüsilised ja juriidilised isikud [...], kellele kuuluv õigus on konkreetsel juhul maksudhustuse tekkimise aluseks.”

[...]

2. Eelmise lõike sätete kohaldamine ei takista maksumaksjal talle pandud maksukoormuse edasikandmist vastavalt üldnormidele.

Avaliku halduse asutused ja eelmises lõikes osutatud üksused või organid kannavad edasi selle osa tasumisele kuuluvast maksust, mida kohaldatakse isikute suhtes, kes – olemata ise maksudhustused – kasutavad tasu eest nende asutuste, üksuste või organite valitsetavat riigivara või põhivahendeid. Need isikud on kohustatud võtma edasikantu enda kanda. Edasikantav summa määratakse kindlaks katastrijärgse väärtuse selle osa suuruse alusel, mis vastab kasutatavale pinnale ja iga üürniku või kasutusõigusega isikuga otseselt seotud ehitisele.”

Põhikohtuasja asjaolud ja eelotsuse küsimus

- 7 Navantia on äriühing, mille osalus kuulub täielikult Hispaania riigile. See tegeleb Hispaania ja teiste Euroopa Liidu liikmesriikide ning liitu mittekuuluvate riikide tellimusel sõjalaevade ehituse ja hooldusega, samuti tootmise, remondi ja hooldusega tsiviilsektoris peamiselt laevanduse ja energeetika valdkonnas.
- 8 Navantial on laevatehas, mis asub Concello de Ferroli territooriumil ja mille pindala on 932 348 m². Hispaania riik andis riigi omandis oleva maatüki, mis kuulub laevatehase juurde, Navantia kasutusse 6. septembril 2001. aastal sõlmitud lepingu alusel kasutusõiguse loovutamise ühe euro eest aastas (edaspidi „2001. aasta leping”).
- 9 Concello de Ferrol nõudis sellelt maatükilt kuni 2008. aastani igal aastal sisse kinnisvaramaksu, mille summa 2010. maksustamisaastal oli 590 308,77 eurot.
- 10 Kuna maatüki omanik on Hispaania riik ja Navantiale on loovutatud ainult kasutusõigus, on riik see, kes on 2004. aasta seaduse artikli 61 lõike 1 punkti d alusel kohustatud tasuma kinnisvaramaksu. Hispaania riik kandis 2001. aasta lepinguga maksusumma tasumise kohustuse edasi Navantiale, mistõttu maksukohustus jäi lõpuks Navantia kanda.
- 11 2008. aastal ja sellele järgnevatel maksuaastatel taotlesid Hispaania riik ja Navantia Concello de Ferrolilt 2004. aasta seaduse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel kinnisvaramaksu vabastust maatüki osas, millel asub laevatehas, kuid taotlus jäeti rahuldamata. Taotluse rahuldamata jätmine vaidlustati pädevas kohtus ja selle üle käibki vaidlus põhikohtuasjas.
- 12 Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Galicia kõrgeim kohus) tühistas 22. oktoobri 2012. aasta kohtuotsusega Juzgado Contencioso-Administrativo n° 1 de Ferroli varasema kohtuotsuse, mis oli tehtud 25. novembril 2011 ja millega see kohus jättis talle esitatud kaebuse rahuldamata, märkides, et tuleb tunnustada õigust taotletavale maksuvabastusele. Kohtuasi saadeti seega tagasi eelotsusetaotluse esitanud kohtule.
- 13 Juzgado Contencioso-Administrativo n° 1 de Ferrol leiab, et taotletav maksuvabastus võib kujutada endast Navantiale ELTL artikli 107 lõikega 1 vastuolus oleva riigiabi andmist, kuna maksuvabastus antaks riigile kuuluva osalusega äriühingule riigi ressurssidest, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi.
- 14 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on nimelt seisukohal, et Navantia, kelle huvi taotletav maksuvabastus lõpuks teeniks, saaks valikulise eelise, kuna tavapärasest maksukoormust – mis on tema konkurentidel laevaehituse alal – vähendatakse Concello de Ferroli maksutulu kaotuse arvelt. Arvestades esiteks Navantia konkurentsiseisundi tugevnemist turul, mida tema sõja- ja tsiviilotstarbeline tegevus puudutab, tekiks konkurentsi moonutamise oht, ning teiseks kahjustaks see liikmesriikidevahelist kaubandust.
- 15 Neil asjaoludel otsustas Juzgado Contencioso-Administrativo n° 1 de Ferrol menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas kinnisvaramaksu vabastus, mida antakse [Navantiale], on kooskõlas [ELTL artikliga 107]? Kas see, et liikmesriik [Hispaania Kuningriik] võib kehtestada maksuvabastuse sellise maatüki [...] suhtes, mille omanik ta on ja mille ta on üle andnud täielikult riigi omandis oleva osalusega eraõiguslikule äriühingule [...], kes tarnib sealt kaupu ja osutab teenuseid, mis võivad olla liikmesriikidevahelise kaubanduse esemeks, on kooskõlas ELTL artikliga 107?”

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 16 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimusega sisuliselt selgitust, kas ELTL artikli 107 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kinnisvaramaksust vabastamine on selle sättega keelatud riigiabi, kui see puudutab riigile kuuluvat maatükki, mis on antud sellise ettevõtja kasutusse, kelle osalus on täielikult riigi omandis ja kes toodab sellel maatükil kaupa ja osutab sealt teenuseid, mis võivad olla liikmesriikidevahelise kaubanduse esemeks konkurentsile avatud turgudel.
- 17 Alustuseks tuleb märkida, et Euroopa Kohtule ei ole esitatud küsimust, kas liikmesriigi poolt maatüki sümboolse hinnaga eraõigusliku ettevõtja kasutusse andmine on ELTL artikliga 107 kooskõlas.
- 18 Seoses esitatud küsimusega tuleb osundada, et ELTL artikli 107 lõike 1 sõnastuse kohaselt on – kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti – igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.
- 19 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses „riigiabiks” kvalifitseerimiseks tarvis, et oleks täidetud kõik selles sättes osutatud tingimused (kohtuotsus komisjon *vs. Deutsche Post*, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 20 Niisiis selleks, et riigisest meedet saaks kvalifitseerida riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, peab esiteks olema tegemist riigi sekkumisega või abi andmisega riigi ressurssidest, teiseks peab see sekkumine kahjustama liikmesriikidevahelist kaubandust, kolmandaks peab see andma saajale valikulise eelise ja neljandaks peab see kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi (kohtuotsus komisjon *vs. Deutsche Post*, EU:C:2010:481, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 21 Esmajärjekorras tuleb kontrollida kolmandat tingimust, mille kohaselt vaidlusalune meede peab olema käsitatav saajale eelise andmisena. Seoses sellega tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikas loetakse riigiabiks selline sekkumine, mis võib oma vormist sõltumata otseselt või kaudselt soodustada ettevõtjaid või mida tuleb pidada majanduslikuks eeliseks, mida kasusaajast ettevõtja tavalistes turutingimustes ei saaks (kohtuotsus komisjon *vs. Deutsche Post*, EU:C:2010:481, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 22 Seega loetakse eelkõige abiks mitmesuguses vormis sekkumisi, mis leevendavad äriühingu eelarvet tavaliselt koormavaid kohustusi ja mis seetõttu ei ole küll subsiidiumid selle sõna kitsas tähenduses, ent on siiski samalaadsed ja samasuguse mõjuga (kohtuotsus Bouygues ja Bouygues Télécom *vs.* komisjon jt ning komisjon *vs.* Prantsusmaa jt, C-399/10 P ja C-401/10 P, EU:C:2013:175, punkt 101).
- 23 Sellest tuleneb, et iga meede, millega riiklikud ametiasutused annavad teatud ettevõtjatele maksusoodustuse, mis ei too küll kaasa riiklike ressursside üleandmist, kuid asetab soodustuse saajad soodsamasse majanduslikku olukorda kui teised maksumaksjad, on riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses. Seevastu soodustused, mis tulenevad üldkohaldatavast meetmest, mida vahet tegemata kohaldatakse kõikide ettevõtjate suhtes, ei kujuta endast riigiabi ELTL artikli 107 tähenduses (kohtuotsus P, C-6/12, EU:C:2013:525, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 24 Käesolevas asjas nähtub Euroopa Kohtu valduses olevast toimikust, et esiteks on Navantia 2001. aasta lepingu alusel kohustatud hüvitama Hispaania riigile kinnisvaramaksu, mis kuulub tasumisele Concello de Ferrolile vastavalt 2004. aasta seaduse artiklitele 60 ja 61 maatükilt, mis on tema kasutuses ja kus paikneb tema laevatehas, ning teiseks, et vaidlusalune maksuvabastus, mis on ette nähtud sama seaduse artikliga 62, toimib nii, et maksu ei ole maksnud ei Hispaania riik Concello de Ferrolile ega sellest tulenevalt ka Navantia Hispaania riigile.

- 25 Ka ei ole vaidlust selles, et 2004. aasta seaduse artikli 61 lõike 1 kohaselt iga ettevõtja, kes tegutseb eraõigusliku või avalik-õigusliku isiku omandis oleval maatükil ja vastab mõnele selles sättes loetletud tingimusele, on kinnisvaramaksu kohustuslane. Concello de Ferrol väidab seoses sellega, et peaaegu kõik ettevõtjad vastavad ühele neist tingimustest ja ainult kasutusõiguse loovutamise eriline vorm, mida rakendati 2001. aasta lepinguga, võimaldas Navantial maksukohustuslaseks lugemist vältida.
- 26 Peale selle, nagu täpsustab Concello de Ferrol, tuleneb nimetatud seaduse artikli 63 lõikest 2, et sellistel ebatüüpilistel juhtudel – nagu esineb põhikohtuasjas –, kus maakasutusega ei kaasne õigust, mis on kinnisvaramaksu kohustuse tekkimise aluseks, on Hispaania riigil seadusjärgne kohustus kanda maksukohustus edasi maakasutajale ning 2001. aasta leping on selle seadusjärgse kohustusega vastavuses.
- 27 Neil asjaoludel tuleb järeldada, et kinnisvaramaks on maks, mille tavapäraselt peaks tasuma Navantia, ja et maksuvabastus, mille ta saab, põhjustab otseselt, ilma et oleks vaja muud sekkumist, nende kohustuste vähendamise, mis tavaliselt koormavad temaga samasuguses olukorras oleva äriühingu eelarvet. Seega ilmneb, et maksuvabastus annab Navantiale majandusliku eelise.
- 28 Seoses sellega, et Hispaania valitsus toob esile, et 2004. aasta seaduse artikli 62 lõike 1 punkti a sõnastuse kohaselt ei ole selles sättes ette nähtud maksuvabastus kehtestatud selliste ettevõtjate huvides nagu Navantia, vaid hoopis ainuüksi Hispaania riigi kui kinnisvaramaksu kohustuslase huvides, ning et sellega taotletakse riigikaitse kaalutlustega seotud eesmärgi, tuleb meelde tuletada, et abimeetme aluseks olevatest põhjustest ei piisa, et meetme saaks juba eos jätta kvalifitseerimata „abiks” ELTL artikli 107 tähenduses, kuna see norm ei tee riigi sekkumistel vahet nende põhjuste või eesmärkide alusel, vaid määratleb neid nende tagajärgede kaudu (kohtuotsused Comitato „Venezia vuole vivere” jt vs. komisjon, C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P, EU:C:2011:368, punkt 94, ning komisjon vs. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punkt 77 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 29 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 24–26, ilmneb, et antud juhul 2004. aasta seaduse artikli 62 lõike 1 punkti a ja artikli 63 lõike 2 alusel ning 2001. aasta lepingu kohaldamise tulemusena vähenevad kinnisvaramaksu vabastuse tagajärjel otseselt, ilma et oleks vaja muud sekkumist, need kohustused, mis maksuvabastuse puudumisel koormaksid Navantia eelarvet.
- 30 Hispaania valitsuse väite kohta, et maksuvabastust tuleb pidada hüvitiseks, mis on tasu Navantia poolt avalike teenuste osutamise kohustuse täitmisel osutatud teenuste eest, mistõttu see meede ei anna ettevõtjale eelist, tuleb tõdeda, et seda, et ühelt poolt maksuvabastuse ja teiselt poolt Navantia osutatud võimalike avalike teenuste vahel oleks seos, Euroopa Kohtu valduses olevast toimikust üldse ei nähtu.
- 31 Neil asjaoludel tuleb järeldada, et nõutavast kinnisvaramaksust vabastamine annab Navantiale majandusliku eelise.
- 32 Ühtlasi tuleb osundada, et ELTL artikkel 107 keelab abi, mida antakse „soodustades teatud ettevõtjaid”, st valikulise abi (kohtuotsus P, EU:C:2013:525, punkt 17).
- 33 Niisiis iga meede, millega riiklikud ametiasutused annavad teatud ettevõtjatele maksusoodustuse, mis ei too küll kaasa riiklike ressursside üleandmist, kuid asetab soodustuse saajad soodsamasse majanduslikku olukorda kui teised maksumaksjad, on riigiabi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, kuid sama ei saa öelda soodustuste kohta, mis tulenevad üldkohaldatavast meetmest, mis on vahet tegemata kohaldatav kõigi ettevõtjate suhtes – see ei kujuta endast riigiabi selle sätte tähenduses (kohtuotsus P, EU:C:2013:525, punkt 18).

- 34 Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast nähtub selles osas, et ELTL artikli 107 lõike 1 kohaselt tuleb kindlaks teha, kas antud õiguskorra raames võetud siseriiklik meede võib soodustada „teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist” võrreldes teiste ettevõtjate või tootmisega, mis on nimetatud korra eesmärgi seisukohast sarnases faktilises ja õiguslikus olukorras (kohtuotsus Portugal *vs.* komisjon, C-88/03, EU:C:2006:511, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Seega eeldab meetme „valikuliseks” liigitamine esiteks selle kindlakstegemist, missugune on asjaomases liikmesriigis üldkohaldatav või „tavapärane” maksustamiskord, ja selle eelnevat uurimist. Teiseks tuleb selle üldkohaldatava või „tavapärase” maksustamiskorra alusel hinnata ja tuvastada, et kõnealuse maksumeetmega antavat soodustust kohaldatakse valikuliselt, tõendades, et see meede on üldkohaldatava korra erand, kuna see eristab ettevõtjaid, kes liikmesriigi maksusüsteemi enda eesmärgi arvestades on sarnases õiguslikus ja faktilises olukorras (kohtuotsus Paint Graphos jt, C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550, punkt 49).
- 36 Euroopa Kohtu valduses oleva toimiku dokumentidest selgub esiteks, et vastavalt 2004. aasta seaduse artiklitele 60–63 toob maatüki omamine või kasutamine üldjuhul kaasa kinnisvaramaksu kohustuse. Niisiis tuleb asuda seisukohale, et selle kindlakstegemisel, kas kõnesolevat maksuvabastusmeedet kohaldatakse valikuliselt, tuleb õiguslikus mõttes lähtuda neist maksustamise alustest.
- 37 Teiseks on juba selgitatud, et erandina eelmises punktis osutatud üldistest alustest on selle maatüki kasutamine, millel asub Navantia laevatehas – kohaldades vaidlusalust maksuvabastust ja võttes aluseks 2001. aasta lepingu, mis näeb ette, et ettevõtjale loovutatakse ainult maatüki kasutusõigus – kinnisvaramaksust vabastatud.
- 38 Seega on oluline kindlaks teha, kas selline maksuvabastus, nagu on arutusel põhikohtuasjas, võib soodustada Navantiat võrreldes teiste ettevõtjatega, kes, arvestades Hispaania kinnisvaramaksu süsteemi eesmärki, milleks on maaomandi või -kasutuse maksustamine, on sarnases õiguslikus ja faktilises olukorras.
- 39 Selles osas nähtub toimikust, et 2004. aasta seaduse artikli 62 lõike 1 punktiga a ette nähtud „riigikaitse sihtotstarbega” riigi kinnisasjade maksuvabastuse kohaldamine võib hõlmata sellise ettevõtja nagu Navantia kogu tegevust, ilma et oleks vaja vahet teha vastavalt sellele, kas tegevus on sõja- või tsiviilotstarbeline, mille kontrollimine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.
- 40 Järelikult tuleb nentida, et maaomandi või -kasutuse maksustamise eesmärgi seisukohast on Navantiaga sarnases faktilises ja õiguslikus olukorras mitte üksnes need ettevõtjad, kes omavad või kasutavad maatükki osaliselt riigikaitsega hõlmatud eesmärkidel, vaid ka need, kelle omandis või kasutuses on ainult tsiviilotstarbelised maatükid.
- 41 Seega on ilmselge, et viimasena nimetatud rühma ettevõtjatega võrreldes sai Navantia tsiviilotstarbelise tegevuse osas maksueelise, mida ei saa nõuda teised sarnases faktilises ja õiguslikus olukorras olevad ettevõtjad. Järelikult tuleb asuda seisukohale, et maksueelis on *a priori* valikuline.
- 42 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei hõlma riigiabi mõiste siiski riigi meetmeid, millega kehtestatakse ettevõtjate erinev kohtlemine ja mis on seega *a priori* valikulised, kui erinev kohtlemine tuleneb selle kohustuste süsteemi olemusest või ülesehitusest, millesse need meetmed kuuluvad, ja selle tõendamine on liikmesriigi ülesanne (kohtuotsus Portugal *vs.* komisjon, EU:C:2006:511, punktid 52 ja 80 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 43 Üldise maksusüsteemi kohaldamisest tehtav erand võib olla põhjendatud maksusüsteemi olemuse ja üldise ülesehitusega juhul, kui asjaomane liikmesriik tõendab, et meede tuleneb otseselt tema maksusüsteemi aluspõhimõtetest või suunistest. Sellega seoses tuleb teha vahet konkreetse

maksusüsteemi enda ja tema väliste eesmärkide ning teiseks nende eesmärkide saavutamiseks vajalike maksusüsteemile omaste mehhanismide vahel (kohtuotsus Portugal *vs.* komisjon, EU:C:2006:511, punkt 81).

- 44 Antud juhul ei nähtu Euroopa Kohtule edastatud dokumentidest, et Hispaania valitsus tugineks mõnele argumendile, millega saaks tõendada, et taotletav maksuvabastus tuleneb otseselt selle liikmesriigi maksusüsteemi aluspõhimõtetest või suunistest või et see oleks maksusüsteemi toimimiseks ja tõhususe tagamiseks vajalik. Peale selle, nagu tõi esile Euroopa Komisjon, ei ilmne, et riigikaitse sihtotstarbega riigi kinnisasjade maksuvabastus oleks otseselt seotud kinnisvaramaksu enda eesmärkidega. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on siiski kontrollida, kas võimalik põhjendus esineb, arvestades menetletava vaidluse kõiki olulisi asjaolusid.
- 45 Kõiki eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb asuda seisukohale, et kolmas tingimus, mis puudutab taotletava maksuvabastuse saajale majandusliku eelise andmist, võib käesolevas asjas olla täidetud.
- 46 Teiseks tuleb seoses esimese tingimusega, mis puudutab riigi sekkumist või abi andmist riigi vahenditest, meelde tuletada, et üksnes neid eeliseid, mis on antud otse või kaudselt riigi ressurssidest või mis kujutavad endast riigile lisakohustust, peetakse riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses. Nimelt tuleneb selle sätte sõnastusest enesest ja ELTL artikliga 108 kehtestatud menetlusnormidest, et muudest kui riigi ressurssidest antud eelised ei kuulu kõnealuste sätete kohaldamisalasse (kohtuotsus Bouygues ja Bouygues Télécom *vs.* komisjon jt ning komisjon *vs.* Prantsusmaa jt, EU:C:2013:175, punkt 99 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 47 Järelikult on vaja kontrollida, kas ühelt poolt kasusaajale antud eelise ja teiselt poolt riigieelarve vähenemise või eelarvel lasuva kohustuse piisavalt konkreetse majandusliku riski vahel on piisavalt otsene seos (vt selle kohta kohtuotsus Bouygues ja Bouygues Télécom *vs.* komisjon jt ning komisjon *vs.* Prantsusmaa jt, EU:C:2013:175, punkt 109).
- 48 Selles osas ei ole esiteks vaidlustatud, et taotletava maksuvabastuse on kehtestanud Hispaania riik ja seega on tegemist riigi sekkumisega. Teiseks ei ole vaidlust selles, et maksuvabastusest tulenev Navantia eelarvet tavaliselt koormavate kohustuste leevendamine viib antud juhul Concello de Ferroli eelarve vähenemiseni.
- 49 Neil asjaoludel võib pidada täidetuks riigi ressurssidest riigi sekkumise tingimust, mille kontrollimine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.
- 50 Seda järeldust ei saa kummutada Hispaania valitsuse argumendid, milles ta viitab kohtuotsustele Streekgewest (C-174/02, EU:C:2005:10) ning Distribution Casino France jt (C-266/04–C-270/04, C-276/04 ja C-321/04–C-325/04, EU:C:2005:657). See kohtupraktika ei oma nimelt põhikohtuasjas tähtsust, kuna käsitleb teistsugust juhtumit, kus maks on abimeetme lahutamatu osa ja on seega ise abi. Põhikohtuasjas seevastu ei ole väidetud, et kinnisvaramaks ise kujutab endast abimeedet, väidetakse vaid seda, et kinnisvaramaksust vabastamise tulemusena antakse antud juhul abi Navantiale.
- 51 Kolmandaks tuleb seoses teise ja neljanda tingimusega, mis puudutavad põhikohtuasjas arutlusel oleva maksuvabastuse mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele, meelde tuletada, et siseriikliku meetme riigiabiks lugemiseks ei tule tõendada abi tegelikku mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele ja tegelikku konkurentsi moonutamist, vaid tuleb üksnes uurida, kas abi võib mõjutada seda kaubandust ja kahjustada (kohtuotsus Libert jt, C-197/11 ja C-203/11, EU:C:2013:288, punkt 76 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 52 Eelkõige kui liikmesriigi antud abi tugevdab ühe ettevõtja seisundit ühendusesiseses kaubanduses teiste konkureerivate ettevõtjate suhtes, tuleb leida, et abi mõjutab viimaseid (kohtuotsus Libert jt, EU:C:2013:288, punkt 77 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 53 Käesolevas asjas on selge, et laevaehitussektor on konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele avatud turg, kus Navantia seega konkureerib teiste ettevõtjatega. Peale selle, nagu nähtub eelotsusetaotluses leiduvatest andmetest, konkureerib see ettevõtja mitte ainult oma tsiviilotstarbelises tegevuses, vaid ka sõjalises sektoris.
- 54 Neil asjaoludel võib taotletav maksuvabastus kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust ja moonutada konkurentsi, mille kindlakstegemine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.
- 55 Sellest järeldub, et käesoleva kohtuotsuse punktis 20 loetletud tingimused võivad antud juhul osutada täidetuks. Siiski on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne kontrollida, kas arvestades menetletava vaidluse kõiki olulisi asjaolusid, mida hinnatakse Euroopa Kohtu tõlgendustest lähtuvalt, tuleb nimetatud maksuvabastus kvalifitseerida riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- 56 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et ELTL artikli 107 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kinnisvaramaksust vabastamine võib olla selle sättega keelatud riigiabi, kui see puudutab riigile kuuluvat maatükki, mis on antud sellise ettevõtja kasutusse, kelle osalus on täielikult riigi omandis ja kes toodab sellel maatükil kaupa ja osutab sealt teenuseid, mis võivad olla liikmesriikidevahelise kaubanduse esemeks konkurentsile avatud turgudel. Siiski on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne kontrollida, kas arvestades menetletava vaidluse kõiki olulisi asjaolusid, mida hinnatakse Euroopa Kohtu tõlgendustest lähtuvalt, tuleb selline maksuvabastus kvalifitseerida riigiabiks nimetatud sätte tähenduses.

Kohtukulud

- 57 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (seitsmes koda) otsustab:

ELTL artikli 107 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kinnisvaramaksust vabastamine võib olla selle sättega keelatud riigiabi, kui see puudutab riigile kuuluvat maatükki, mis on antud sellise ettevõtja kasutusse, kelle osalus on täielikult riigi omandis ja kes toodab sellel maatükil kaupa ja osutab sealt teenuseid, mis võivad olla liikmesriikidevahelise kaubanduse esemeks konkurentsile avatud turgudel. Siiski on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne kontrollida, kas arvestades menetletava vaidluse kõiki olulisi asjaolusid, mida hinnatakse Euroopa Liidu Kohtu tõlgendustest lähtuvalt, tuleb selline maksuvabastus kvalifitseerida riigiabiks nimetatud sätte tähenduses.

Allkirjad